

Міністерство освіти і науки України
Хмельницька обласна військова адміністрація
Хмельницька обласна рада
Департамент освіти і науки Хмельницької обласної військової адміністрації
Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Центр дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при
Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка
Хмельницька обласна організація Національної спілки краєзнавців України
Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека
Державний архів Хмельницької області
Ярмолинецька селищна рада
Ярмолинецька центральна бібліотека

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

ПРОГРАМА

II всеукраїнської науково-практичної конференції

27 червня 2025 р.

Ярмолинці – 2025

Історія міст і сіл Хмельниччини

II всеукраїнська науково-практична конференція (селище Ярмолинці, 27 червня 2025 р.)

СКЛАД ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

СПІВГОЛОВИ:

- Шутяк А. В.** – Ярмолинецький селищний голова
Адамський В. Р. – в. о. голови Хмельницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України, доцент кафедри суспільних дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кандидат історичних наук, доцент

ЗАСТУПНИКИ СПІВГОЛОВ:

- Слободян О. Л.** – директорка Ярмолинецької центральної бібліотеки
Хоптяр Ю. А. – доцент кафедри археології, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, голова Кам'янець-Подільської міської організації НСКУ, кандидат історичних наук, доцент
Прокопчук В. С. – член президії Хмельницької обласної організації НСКУ, доктор історичних наук, професор

СЕКРЕТАР ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

- Драгомерецька І. П.** – начальник відділу економічного розвитку та інвестицій апарату Ярмолинецької селищної ради

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

- Бурдуваліс К. М.** – директорка Державного архіву Хмельницької області
Гуменюк А. М. – начальник відділу культури, туризму та релігії Ярмолинецької селищної ради
Завальнюк О. М. – керівник Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, завідувач кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор історичних наук, професор
Комарніцький О. Б. – заступник декана історичного факультету з наукової роботи та міжнародних зв'язків Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор історичних наук, професор
Матвеев А. Ю. – в. о. президента Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту, кандидат історичних наук, доцент
Федорович Л. М. – вчителька-методистка, вчителька історії Ярмолинецького ЗЗСО I-III ступенів № 1
Чабан К. А. – директор Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки, заступник голови Хмельницької обласної організації НСКУ
Шклярук К. С. – директорка Ярмолинецького історичного музею

Історія міст і сіл Хмельниччини

II всеукраїнська науково-практична конференція (селище Ярмолинці, 27 червня 2025 р.)

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ

27 червня 2025 р. (п'ятниця)

Ярмолинецька селищна рада

10⁰⁰ – 11⁰⁰ – реєстрація учасників (хол біля зали), перегляд книжкових виставок

11⁰⁰ -13³⁰ – пленарне засідання (зала засідань)

14⁰⁰ -15³⁰ – робота секцій

15³⁰ -16³⁰ – екскурсія в Музей Революції Гідності та учасників АТО (ОСС) Ярмолинеччини

16³⁰ – від'їзд учасників конференції

РЕГЛАМЕНТ ВИСТУПІВ

На пленарному засіданні – до 10 хвилин

На секційному засіданні – до 7 хвилин

Під час дискусії – до 3 хвилин

Робоча мова конференції: українська.

Виставки:

Хмельниччина наш рідний край (Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека, Ярмолинецька центральна бібліотека)

Виставка краєзнавчих досліджень про населені пункти Ярмолинецької селищної ради (Ярмолинецька центральна бібліотека)

Історія міст і сіл Хмельниччини

II всеукраїнська науково-практична конференція (селище Ярмолинці, 27 червня 2025 р.)

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

27 червня 2025 р. (11⁰⁰-13³⁰)

Ярмолинецька селищна рада,

*Хмельницька обл., селище Ярмолинці, площа 600-річчя Ярмолинець, 1,
Зала засідань (2 поверх)*

Модератори:

Хоптяр Юрій, голова Кам'янець-Подільської міської організації Національної спілки краєзнавців України, доцент кафедри археології, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат історичних наук, доцент;

Адамський Віктор, доцент кафедри суспільних дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, в. о. голови Хмельницької обласної організації НСКУ, кандидат історичних наук, доцент

Відкриття конференції

Державний Гімн України

Хвилина мовчання за загиблими внаслідок війни російської федерації проти України

Привітання учасникам конференції

Шутяк Андрій, Ярмолинецький селищний голова

Адамський Віктор, в. о. голови Хмельницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України, доцент кафедри суспільних дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кандидат історичних наук, доцент

ДОПОВІДІ:

Шутяк Андрій – Ярмолинецький селищний голова

Становлення Ярмолинецької громади та її життєдіяльність в умовах воєнного стану

Коржик Світлана – вчитель-методист, голова Летичівської територіальної організації НСКУ

Кудинка: 515 років історії Подільського села та роду Величків

Завальнюк Олександр – завідувач кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, керівник Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при К-ПНУ імені Івана Огієнка, доктор історичних наук, професор

Містечко Ярмолинці в контексті збройної боротьби за Українську державність на Поділлі у 1919-1920 рр.

Прокопчук Віктор – заслужений працівник освіти України, академік Української академії історичних наук, доктор історичних наук, професор

Микола Михайлович Любинський з Ярмолинеччини – міністр УНР

Олійник Микола – доцент кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук Хмельницького національного університету, доктор історичних наук, доцент

Антибільшовицький рух опору на Хмельниччині в 1920-х роках

Хоптяр Юрій – доцент кафедри археології, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат історичних наук, доцент,

Хоптяр Андрій – старший викладач кафедри туризму та готельного господарства Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат історичних наук

Боротьба ОУН-УПА на Поділлі 1941-1944 років (на матеріалах Ярмолинецького району)

Історія міст і сіл Хмельниччини

II всеукраїнська науково-практична конференція (селище Ярмолинці, 27 червня 2025 р.)

Григоренко Вадим – здобувач освіти Хмельницького ліцею № 11,
Григоренко Олександр – академік Міжнародної академії інформатизації, дійсний член Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України, Почесний краєзнавець України, доктор історичних наук, професор

Життя в ім'я національної освіти і науки – Анатолій Сергійович Хоптяр

Філінюк Анатолій – професор кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, академік НАН ВО України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор історичних наук, професор,

Григоренко Вадим – здобувач освіти Хмельницького ліцею № 11
Династія Гжегожевських-Степанишених у розвитку освіти та культури Ярмолинеччини в XX – на початку XXI століть

Гуменюк Алла – начальник відділу культури, туризму та релігії Ярмолинецької селищної ради

Висвітлення теми російсько-української війни у локальних медіа на прикладі газети «Вперед» (2022-2023 рр.)

Драгомерецька Ірина – начальник відділу економічного розвитку та інвестицій апарату Ярмолинецької селищної ради

Ярмолинецька громада в умовах викликів сьогодення

Флентін Віктор – заступник голови обласного відділення Національного олімпійського комітету України

Ярмолинеччина в спортивному русі

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

Секція 1

Історіографічно-джерельна база й теоретико-методологічні засади дослідження історії міст і сіл Хмельницької області

Модератори:

Задорожнюк Андрій, доцент кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, член НСКУ, кандидат історичних наук, доцент;

Олійник Юрій, кандидат історичних наук, начальник відділу публікаційної та науково-видавничої роботи Державного архіву Хмельницької області, член НСКУ

Доповіді:

Сердунич Любов – співчанка НСКУ, НСПУ, НСЖУ, АДГУ, ВТ «Просвіта» імені Т. Шевченка

До питання національного образу українця

Максімова Жанна – директор КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Городоцької міської ради»

Спадщина ксьондза Калинського

Задорожнюк Андрій – доцент кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, член НСКУ, кандидат історичних наук, доцент

Вартан Григорян – визначний дослідник вірменських пам'яток Поділля

Храпак Петро – краєзнавець

Перегляд історії міст і сіл – об'єктивна необхідність

Олійник Юрій – начальник відділу публікаційної та науково-видавничої роботи Державного архіву Хмельницької області, член НСКУ, кандидат історичних наук

З історії Ярмолинецького архіву (1932–1980 рр.)

Історія міст і сіл Хмельниччини

II всеукраїнська науково-практична конференція (селище Ярмолинці, 27 червня 2025 р.)

Легун Юрій – директор Державного архіву Вінницької області, доктор історичних наук, професор,

Кравчук Олександр – доцент кафедри всесвітньої історії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, кандидат історичних наук, доцент

Маловідома рецензія І. Губаржевського на працю «1000 крилатих виразів української літературної мови» (1965 р.)

Кулибчук Валентина – науковий співробітник КЗК «Музей пропаганди» Хмельницької обласної ради

Дитинство в тіні голодомору на Шепетівщині (за матеріалами Музею пропаганди)

Радецька Альона – завідувача сектором регіональної і правової інформації відділу краєзнавства Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки

Освітнянська періодика Ярмолинеччини у фондах наукової бібліотеки

Стрельбіцька Наталія – викладачка Хмельницького національного університету, аспірантка, членкиня НСКУ, голова Хмельницького міського відділу Українського товариства охорони пам'яток історії і культури,

Халайцян Володимир – старший викладач Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кандидат мистецтвознавства

Палацово-паркові комплекси Ярмолинеччини через призму історії та мистецтва

Куфльовський Валерій – краєзнавець
Герольдія і суспільство

Секція 2

Історія міст і селищ Хмельниччини. Минуле сільських населених пунктів області

Модератори:

Комарніцький Олександр, заступник декана історичного факультету з наукової роботи та міжнародних зв'язків Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, професор кафедри історії України, заступник голови Хмельницької обласної організації НСКУ, доктор історичних наук, професор;

Синиця Надія, учений секретар Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки, заслужений працівник культури України, член НСКУ

Доповіді:

Швець Микола – краєзнавець
Ярмолинці

Муляр Анатолій – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін Університету економіки і підприємництва

Інфраструктура та забудова міста Старокостянтинів у пореформенний період (1862–1892 рр.): виклики та особливості

Галус Олександр – проректор Хмельницької гуманітарно-педагогічної конференції, доктор педагогічних наук, професор

Село Юхимівці: історико-географічний огляд

Байдич Олександр – Почесний краєзнавець України, Почесний краєзнавець Хмельниччини, заслужений працівник освіти України,

Лавринчук Віталій – Почесний краєзнавець Хмельниччини

На межі двох губерній: село Індики від першої згадки до початку XX століття

Синиця Надія – учений секретар Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки, заслужений працівник культури України, член НСКУ

Село Котюржинці над Бужком

Історія міст і сіл Хмельниччини

II всеукраїнська науково-практична конференція (селище Ярмолинці, 27 червня 2025 р.)

Зелінський Руслан – головний спеціаліст Літинської селищної ради Вінницької області, почесний краєзнавець України

Село Теліжинці в статистичних документах початку XX століття

Романюк Олександр – спеціаліст Туристично-краєзнавчого центру управління культури та туризму Дунаєвецької міської ради
Михайлівка

Будзінський Ілля – історик, дослідник Голокосту на Кам'янецьчині, син і онук Праведників народів світу

Село Зеленче на Дунаєвеччині від доісторичності до сучасності

Секція 3

Визначні події минувшини краю

Модератори:

Лозовий Віталій, доктор історичних наук, професор, провідний науковий співробітник Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка;

Слободян Олена, директор Ярмолинецької центральної бібліотеки Ярмолинецької селищної ради Хмельницької області

Доповіді:

Захар'єв (із Ватралів) Володимир – археолог, «Почесний краєзнавець Хмельниччини», в минулому старший науковий працівник Хмельницького обласного відділу охорони пам'яток та керівник Хмельницького відділу ДП «Охоронна археологічна служба України», лауреат всеукраїнської премії «За збереження історичної пам'яті» ім. Леся Танюка, за здобутки у християнській археології нагороджений медаллю Св. Юрія Переможця ПЦУ

Один з епізодів перебування Войцеха Мархоцького в Ярмолинецькому ключі

Гурська Катерина – директор музею центру культури та дозвілля Національної академії державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького

Домові війни Новокосянтинівщини: Східний фронт

Слободян Олена – директор Ярмолинецької центральної бібліотеки Ярмолинецької селищної ради Хмельницької області

Століття історія Ярмолинецької центральної бібліотеки

Мороз Галина – краєзнавчиня, журналістка

Кучманський шлях на Ярмолинеччині

Федоров Олег – начальник відділу культури, національностей, релігій та туризму Городоцької міської ради

Давні цвинтарі – кам'яний літопис минулого

Історія міст і сіл Хмельниччини

II всеукраїнська науково-практична конференція (селище Ярмолинці, 27 червня 2025 р.)

Комарніцький Олександр – заступник декана історичного факультету з наукової роботи та міжнародних зв'язків Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, професор кафедри історії України, заступник голови Хмельницької обласної організації НСКУ, доктор історичних наук, професор,

Комарніцька Людмила – вчений секретар НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», доцент кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук, член НСКУ, кандидат філологічних наук,

Комарніцький Владислав – здобувач освіти Кам'янець-Подільського ліцею № 10

Соціально-економічне становище Великовірменської сільської громади у другій половині XIX ст.

Єсюнін Сергій – учений секретар Хмельницького обласного краєзнавчого музею, кандидат історичних наук

До історії залізничної лінії Ярмолинці – Вікторія – Лісоводи – Закупне – Гусятин

Адамський Віктор – доцент кафедри суспільних дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, в. о. голови Хмельницької обласної організації НСКУ, кандидат історичних наук, доцент

Ярмолинецький виконком громадських організацій в системі владних інституцій у 1917 році

Лозовий Віталій – доктор історичних наук, професор, провідний науковий співробітник Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка

Суспільно-політична ситуація на Ярмолинеччині в період Директорії УНР (1918–1920 рр.)

Яблонський Вадим – заступник директора з навчально-виховної роботи Поляхівського ліцею Хмельницького району

Єврейська громада Теофіполя в подіях Української революції 1917–1921 рр.

Історія міст і сіл Хмельниччини

II всеукраїнська науково-практична конференція (селище Ярмолинці, 27 червня 2025 р.)

Завальнюк Костянтин – кандидат історичних наук, архівіст
І категорії відділу інформації Державного архіву Вінницької області,

Лазаренко Володимир – завідувач відділу українознавства КЗВО
«Вінницька академія безперервної освіти»

**Бойові шляхи отаманів Бернадських та Гальчевського на
Вінковеччині**

Полюхович Дмитро – редактор сайту «Україна Інкогніта»

**Чи дійсно у 1924 р. місцева влада хотіла знести Сатанівський
замок? Спростування усталеної історичної помилки**

Долінська Леся – директор Деражнянського міського історичного
музею

**Колективні господарства Деражнянщини: історія створення та
занепаду (на прикладі с. Богданівці, с. Нижнє, с. Новосілка)**

Онищук Олександр – директор Підлісномукарівської гімназії
Новодунаєвської селищної ради

**Репресивна політика сталінського тоталітарного режиму у 30-
ті роки XX століття на прикладі сіл Малієвцького старостинського
округу**

Крушельницький Микола – історик, краєзнавець,

Осецький Йосип – голова Дунаєвцької територіальної
організації НСКУ, кандидат юридичних наук

**Політичні репресії радянського режиму в селі Солобківці у 20-
40-х рр. XX ст.**

Кохановський Олександр – старший науковий співробітник
сектору обліку та наукових досліджень об'єктів культурної спадщини
Хмельницького обласного науково-методичного центру культури і
мистецтв, член НСКУ

**Особливості культурного життя на Деражнянщині у другій
половині XX ст.**

Секція 4

Історичні постаті, відомі люди, герої Хмельниччини

Модератори:

Блажевич Юрій, кандидат історичних наук, доцент, голова Хмельницької міської організації НСКУ;

Шклярук Катерина, КЗ «Ярмолинецький історичний музей» Ярмолинецької селищної ради, директор

Доповіді:

Федорович Лариса – учитель історії Ярмолинецького закладу загальної середньої освіти I-III ступенів № 1 імені Сергія Слободяна

Польська родина Орловських на Ярмолинеччині

Трембіцький Анатолій – завідувач Хмельницьким міським відділом Центру дослідження історії Поділля при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, член НСКУ, доктор історичних наук, старший науковий співробітник

Модест Левицький – дослідник пам'яток Подільської старини

Мовчан Наталія – заступник директора КЗК «Хмельницький обласний краєзнавчий музей»

Видатний подолянин академік Феофіл Яновський (до 165-річчя від дня народження)

Завальнюк Костянтин – головний спеціаліст відділу інформації та використання документів Державного архіву Вінницької області, кандидат історичних наук

Я. В. Гальчевський (1894–1943) і Ярмолинеччина

Кабачинська Світлана – заслужений журналіст України, кавалер ордена княгині Ольги III ст., лауреат звання «Зірка української журналістики»

Зінків, друга половина XX сторіччя: люди, які уособлювали час

Гжимайло Юрій – краєзнавець

«Науки славній сини життя своє присвячують Вітчизні...»

Бочуля Максим – студент другого курсу гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (о.-п. п. «Середня освіта. Історія»

Слідами ескулапа: медична діяльність Івана Пастушина на Поділлі

Левандовська Людмила – доцент кафедри суспільних дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кандидат історичних наук, доцент,

Свідок століття: життєвий шлях вчителя Леоніда Левандовського як дзеркало історії Ярмолинеччини

Шклярук Катерина – директор КЗ «Ярмолинецький історичний музей» Ярмолинецької селищної ради

Життєвий та професійний шлях Михайла Петровича Бойчака – генерал-майора медичної служби (до 75-річчя з дня народження)

Соловей Микола – кандидат педагогічних наук, доцент, член НСКУ

Октавіан Коханко – керівник і організатор професійно-технічної освіти на Хмельниччині у 80-90-х рр. XX ст.

Блажевич Юрій – кандидат історичних наук, доцент, голова Хмельницької міської організації НСКУ,

Ващук Надія – вчитель-методист Кам'янець-Подільської СЗОШ № 16

Професія без права на помилку (ратні подвиги сапера Дмитра Шеремети)

Філіппенко Зоя – завідувача відділом краєзнавства Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки

Йому назавжди 47...

Історія міст і сіл Хмельниччини

II всеукраїнська науково-практична конференція (селище Ярмолинці, 27 червня 2025 р.)

Наукове видання

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

Програма

*II всеукраїнської науково-практичної конференції
(селище Ярмолинці, 27 червня 2025 р.)*

Відповідальні за випуск:

Адамський В., *в. о. голови Хмельницької обласної організації
Національної спілки краєзнавців України,
кандидат історичних наук, доцент;*

Драгомерецька І., *начальник відділу економічного розвитку та
інвестицій апарату Ярмолинецької селищної ради*

Комп'ютерний набір: **Крищук Б. С.**

Комп'ютерна верстка: **Крищук Б. С.**

Підписано до друку: 23. 06. 2025 р.

Тираж 100 прим.

Замовлення 228/25

Науковий відділ

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
Україна, 29013, м. Хмельницький, вул. Проскурівського підпілля, 139

Ярмолинецька центральна бібліотека
Україна, селище Ярмолинці, пл. 600-річчя, 1-А